Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 265. sz. Csütörtök, november 12.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

A pártok.

Debreczen, november 12.

A szabadelvü pártra nézve oly sikeresen végződött választási hadjárat után, melynek eredményét minden elfogulatlan szemlélő előre láthatta és csak a mult országgyülési ellenzékek nem akarták előre látni, sőt sejteni sem, — bizonyára ideje lenne, hogy a jövő konstellácziókkal foglalkozzunk, ha ez diszkrét módon önmagától tiltva nem lenne az egyetlen győztes pártra nézve. Az ellenzéki pártok magatartása a választások után és az országgyülés megnyitása előtt azonban oly feltünően tolakodó, hogy a fölött a győzelem tudatában hallgatással tovább menni lehetetlen és rosz helyen alkalmazott nagylelküség lenne tovább is kiméletet gyakorolni.

Ebben a harczban eklatáns győzelmet aratott az ügy és a személy. Az elsőnek győzelme nagyszerü diadalra juttatta a szabadelvü eszmét és a felekezeti politikusok retrográd törekvéseit egyszerüen megsemmisitette. — Apponyi veresége és Ugron megsemmisitése semmi esetre sem a magyar katholiczizmus vereségét jelenti, hanem csak a nemzet ellenállását az ellen, hogy a napi politikát felekezeti térre vigyék át. Nem jelenti a vallás leigázását, hanem fényes manifesztácziót az állam szuverénitása mellett. Nem a felekezeti ellentétek lettek kiélesitve, hanem a felekezetek közt való béke és a vallási türelem lett biztositva. A szellemi és erkölcsi presszió visszautasittatott és a vallási és lelkiismereti szabadság elvét proklamálta az egész nemzet. Ha a népakaratnak e proklamácziója után a nemzeti béke ismét betér az áldásos, békés munkának szentelt csarnokaiba a törvényhozásnak, ezt a magyar nemzet érett megfontolásának, egészséges politikai meggyőződésének kell köszönni, amely nemzet egy világos kérdésre bámulatosan világos feleletet adott. A nemzet a liberálizmus mellett döntött és egyetlen antiliberálisnak sincs joga magát ez itélet alól kivonni.

A személygyőzelmét minden más parlamenti nagysággal szemben báró Bánffy Dezső miniszterelnök vitte el. Midőn a viszonyok nyomásának engedve, a kormányt megragadta, az ellenzék minden eszközt, minden semmiséget felhasznált, hogy a nevetségesség bélyegét nyomja erre az önzetlen államférfira. Jobb ügyhöz méltó következetességgel iparkodtak a parlamentben és a sajtóban ferde világitásba állitani a miniszterelnök lényét és müködését, porba rántani báró Bánffynak ugy készségét, mint tehetségeit. Ahol rendes eszközökkel nem ment a dolog, erőltetett nevetéssel gyötörték magukat és éppen a legroszszabb élczek voltak elég jók arra, hogy coram publico brillirozzanak velük. De már hosszu idővel a választások előtt jobb véleményre jutott az ellenzék. Báró Bánffy minden irányban teljesitette a kormányra lépésekor adott terjedelmes programmját. Békében és nyugalomban életbe léptette az egyházpolitikai törvényeket; fényes bizonyitékait adta Magyarország szuverénitásának és a koronát a nemzettel oly viszonyba hozta, amelynél boldogabb már évtizedek óta nem létezett. Ezek a programm fővonásai, melyek mellett egyébb törvényhozási téren is nagyszerü és korszakos tevékenység volt kifejthető, és az egész ország láthatta, mint felelt meg feladatai nagyságának báró Bánffy és az ellenzék a nemzet szivéből lesheti el a feltétlen itéletet a miniszterelnök felett, amely az egész nemzetben képződött. Ez az itélet ugy hangzik, hogy az összes eddigi miniszterek közt még egy sem volt, aki a nemzet érdekében jobbat és nagyobbat tett és hogy Magyarország sorsa 1867. óta nem volt erélyesebb, biztosabb, czéltudatosabb és hazafiasabb férfiura bizva.

Az ellenzék tehát megváltoz-

TÁRCZA.

Enrichetta.

A nehéz selyemfüggönyök közt belopódzó napsugár szivárványszinben ragyogtatta a mennyezetről lefüggő aranyos csillár kristályrojtjait. Olyan volt itt minden, mint egy tündérpalotában. Fényes, selymes butorok. Márványasztalokon nyiló virágok, pirosak, fehérek, édes illatot lehelők és az a nagy, aranyos, tükrös lábasóra is oly vidáman ketyegett, mintha örülne, hogy ilyen szép helyen lehet.

Enrichetta bő fehér selyempongyolában ott hevert a bársonykereveten, unatkozva nézve az órát, meg a virágokat, mintha egy meghatározott időpontra várakozna, amikor szabad lesz felkelnie, mozognia. Hisz oly gépies élete volt. Délelőtt kikocsizni, próbákra menni; aztán jött az ebéd, mindig egy csomó tisztelőjének társaságában; délután uj jelmezeket próbálni s este énekelni a nagy operaházban, elfogadni a virágokat, bókokat és pályatársnői irigy megjegyzéseit. Minden nap egyformán szórni a pénzt s nyájas aczczal társalogni unalmas, közönyös, idegen emberekkel.

Mennyire jobban tudna ő örülni, ha egyszerü, szegény asszony lehetne egy szerető és szeretett férj oldalán, rendben tarthatna egy piczi hártartást és gondozná az apró gyermekeket. Ah, a gyermekek! Lehet-e valami kedvesebb, csinosabb, mint egy göndörhaju, fényesszemü kis baba? Ilyen gyermekei vannak, — kinek csak? Ah igen! Már emlékezik rá Enrichetta és mosolyog. Igen, ilyen szép gyermekei voltak egykor a szegény Babettának, a voloszkai halásznénak, a ki ő mellettük lakott, mikor ő még otthon volt a szülei nél. A legnagyobb fiu, Giobbe, mindig az ő játszótársa volt, együtt mászkáltak a tengerparton, kagylókat keresve s bementek a vizbe meztelen lábaikkal, felfogva ruháikat a meddig csak lehetett. Otthon aztán elcserélték ebédjüket. Giobbe nekiadta a főtt rákokat és teknősbéka-levest, ő meg gyümölcsöt, polentát adott neki. Giobbe olyan jó fiu volt; mindent elhozott hazulról, a mi megenni való volt.

Mert a leányka anyja ritkán főzött, egész nap mosni járt a szomszéd Abbazia egyik vendéglőjébe s Enrichetta azt evett egész nap a mit talált vagy kapott. Néha szép holdas estén elüldögéltek a Giobbe apja mellett a halászbárkában; az öreg pipázott és hallgatott, mig a két gyerek összedugta fejét s egymást átölelve suttogtak.

Meseszerüen szép volt ilyenkor a tenger; látni lehetett benne az ég csillagait, mig a hold sugarai, mint valami tündérfátyol, ezüstös fénynyel omlottak a habokra s a parti házak sötét tömegéből előfehérlett egy-egy lépcsősor, mely levezetett a vizbe; a távolból látni lehetett a fiumei világitótornyot, a mint nagy vörös szemével a messzeségbe nézett. Abbaziából áthallatszott a zene s a tovasuhanó sajkákon énekeltek. „Dalolj te is!“ — kérte őt a fiu s ő megrázta göndörfürtös fejét, ujjait a ragyogós vizbe mártotta, mintha valami hangszert érintene, aztán énekelt, előbb vidáman, a mint a halászok és tengerészek szoktak, aztán áttért egy végtelen románczra, melyet egy horvát leánytól tanult; ennek a dallama oly mélabus volt, közben panaszos feljajdulással, hogy a két gyermek szemét ellepte a köny, Egymás kezét fogva sokáig némán ültek egymás mellet s képzeletükben még hallották a dalt visszazengeni a kavicsbánya felől. Rejtelmes érzések sejtelme fogta el őket és egyszerü sorsukat feledve, — valami végtelen, csodás világért epekedtek. Később Giobbét munkára fogták s akkor csak kora hajnalban láthatták egymást, mielőtt bárkájával utrakelt. Ilyenkor rózsaszin volt az ég s a tenger, mintha a hajnali szellő csókjától pirultak volna el. A

tatta taktikáját. A szabadelvü politika nagyszerü sikerével és az összehasonlithatlan eredménynyel szemben, melyet br. Bánffy miniszterelnök és a szabadelvü párt a választási harczban elért, teljesen elfeledte az ellenzék a gunyt és a nevetést, e helyett gyanusitásokkal kezd dobálódzni, uton-utfelen árulást prognosztikál.

Ámde a nemzet teljes öntudatban cselekedett és tudja, hogy Magyarország ügye báró Bánffy Dezső miniszterelnök kezeiben a legjobb kezekben van.

— **Belföldi hirek.** (*Uj vámtörvény.*) A pénzügyminiszteriumban Toepke államtitkár vezetése alatt tárgyalások folynak a jelenleg érvényben levő vámtörtény és vámszabályzat reformálására. Az osztrák kormány már tavaly foglalkozott ezzel a dologgal s el is készitette az uj vámtörvény tervezetét, mely most alapjául szolgál a magyar pénzügyminiszteriumban folyó tárgyalásoknak. Az uj törvény a jelenlegi, közel 60 év előtt megállapitott szabályzatokat modern alapon reformálja s ha a két kormány álláspontja egybehangzó lesz, ugy már a jövő év folyamán törvényhozási tárgyalásra kerülhet. — (*A képviselőház*) e hó 25-én d. e. 10 órakor fogja első ülését tartani. Ugyanaz nap a főrendiház is ülést tart. Mindkét ülésen hivatalosan bejelentik, hogy mikor fogja a király ünnepélyesen trónbeszéddel megnyitni az országgyülést. Az ünnepélyes megnyitás alkalmasint másnap, 26-án délben lesz.

— **Külföldi hirek.** (*Uj német-orosz szövetség.*) Szt.-Pétervárott, a diplomácziai körökben az a hir van elterjedve, hogy röviddel ezelőtt, módositott alakban, megujitották az 1890-ben visszautasitott német-orosz szerződést. Megjegyzendő, hogy a czárnak görlitzi és boroszlói látogatása alkalmával Berlinben is merültek fel hasonló hirek, persze azzal a megjegyzéssel, hogy ez a megállapodás csak folytatása és kiegészitése annak az egyezménynek, mely a czárnak bécsi látogatása alkalmával Lobanov és Goluchovszky közt létesült. Ez ujabb német-orosz megegyezésnek éle főképp az angol balkán- és keletázsiai politika ellen irányul, a minek ellenében Oroszország megigérte, hogy egy esetleges revanche-háborut nem támogatna. Ez a megállapodás képezné most utólagos magyarázatát annak is, hogy a berlini kormánykörök miért nézték oly igazi és nem szinlelt közömbösséggel a párisi czári ünnepélyeket.

Dóczi Imre kitüntetése.

Már tegnapi lapunk távirati rovatában megemlékeztünk arról a kitüntetésről, a mely *Dóczi* Imrét, az ev. ref. főgimnázium igazgatóját, a debreczeni tanári kör elnökét érte, midőn a m. kir. vallás- és közoktatási miniszter kinevezte az országos közoktatási tanácsba, a hová pedig oly kevés vidéki tanférfiu jut. Most pedig tanári körből közöljük a következő sorokat:

„A kinevezés nem csak közvetlen kartársainál találkozott a legélénkebb örömmel, hanem Debreczen összes tanügyi köreiben is. – Kettős jelentőséget olvasnak ki a miniszter tényéből; egyrészt Dóczi Imre tudományos és tanári érdemeinek méltó elismerését, másrészt annak bizonyságát, hogy Dóczi Imre még sokra van hivatva, hogy talán maga a közoktatási kormány szánta a mainál is jelentősebb hivatásra.

Valóban mi, bármely előkelő, nagyfontosságu állásnak tartjuk is a debreczeni ev. ref. főgimnázium, a legnépesebb protestáns középiskola igazgatói tisztjét, mégis szivesen látnók az ő kiváló tehetségeit még szélesebb hatáskörben érvényesülni, a mint hogy már a tiszántuli egyházkerületi középiskolai felügyelőség és a debreczeni tanker. kir. főigazgatóság betöltésekor is a legkomolyabban emlegették nevét.

Dóczi Imre, akiben a klasszikus irányu képzettséggel párosul a nemzeti szellem kultusza, a ki a legjobb görög nyelvtannak a szerzője, de egyuttal a magyar nemzeti követelményeknek is egyik leglelkesebb hirdetője a középiskolában, a ki a mig lépést tart a modern pedagógia haladásával, addig egyszersmind gondosan kutatja a magyar középiskolának eredeti sajátságait és hiven őrzi megörökitésére méltó hagyományait, a ki az ország egyik legnépesebb, legbonyodalmasabb szervezetü gymnasiumát kormányozza kartársainak és felsőbb hatóságainak egyaránt kiérdemelt elismerésére, s a ki a legutóbb lefolyt egyetemes tanügyi kongresszuson méltó feltünés keltett a gymnasium tanulmányi rendjéről tartott előadásával, bizonyára más és még magasabb munkakörre van hivatva a magyar középiskolai tanügy terén. Adja Isten, hogy a legutóbbi kitüntetés csak fokozza az érdemes tanférfiui munkakedvét és hogy a lépcső, melyre a kormány figyelme most állitotta, mindig följebb és följebb vezesse.

Szinház.

(P) Tegnap a primadonnák betegsége miatt az előre hirdetett „*Királyné dragonyosa*“ s helyette a „*Becsületszó*“ és a „*Paradicsom*“ czimü darabok adattak elő. Közönség szokatlanul kevés számmal volt, melynek egyik oka mindenesetre a darabváltozás is lehetett, bár azt már mindenki tudhatná, vagy tudja is, hogy akarmelyik darab adatik, az előadás mindig jó s kellemes szórakozást nyujt.

A Becsületszóban kiváló jó előadást nyujtott a mi régi, kedvelt *Benedekünk* (Ákos) ki elegáns, könnyed modorával s müvészi otthoniasságával, játékának természetességével, közönségünknek kedvenczévé lett.

Komjáthy (Gyula) játékáról is mindég csak jót mondhatunk, ez estén is kitünően töltötte be szerepét.

Szabó Irma (Róza) szokott kedvességével játszott és sok tapsot kapott természetes, ügyes játékáért.

Kis Irén (Lukrétia) a vén intrikus leány szerepében az ő komikai nagy tehetségét kitünően érvényesitette s szerepének jellemét a kaczagtatásig kidomboritotta. Kaczagott a hálás közönség és sokszor hivta lámpák elé.

Szilágyi (Sziklai) is igen jó haragos nagybácsi volt s neki is kijutott része az elismerésből.

---

végtelennek látszó sima vizen mint egy hársfalevél uszott a halászbárka, mindjobban eltávolodva a parttól, mintha odasietne, a hol a vizre borul az ég. Mikor már annyi sem látszott belőle, mint egy kis fekete pont, akkor Enrichetta leült a parti kőlépcsőkre s a kelő nap sugarainál melengetve magát, álmodott szép tündérekről, aranyos ruhákról s mind ama dolgokról, melyeket mesékben felemliteni hallott. Giobbe számára is óhajtott egy aranyos hajót, ezüst vitorlákkal s a főárboczon drágaköves csillaggal, hogy együtt elhajózhassanak a messze világba.

Enrichettát azután el is vitték a nagy világba egy szép hajón. Egy énektanár beleszeretett szép ezüstcsengésü hangjába, érzelmes dalába és néhány arany kiséretében megmagyarázta a szegény mosónénak, mennyivel jobb lesz, ha leánya szép hangjával keresi meg a kenyerét, mintha itthon elvész a nyomorban. A vén mosóné rámosolygott az aranyakra, kezet csókolt az idegen urnak és ráförmedt a leányára, hogy jól viselje magát, mindenben szót fogadjon a nagyságos urnak. No hát elvitték őt messze idegen városba, kapott szép ruhákat, kiképezték hangját, megtanult irni, olvasni, zongorázni, mindig többen érdeklődtek iránta, mindig többen gyámolitották. Hires énekmüvésznő lett, de egy őszinte szivigaz szeretetét nem mondhatta magáénak. A mint idáig ért gondolataiban, eszébe jutott, hogy ő még sohasem irt haza anyjának, sohase küldött neki egy fillért sem. Pedig mennyi pénze van. Nos most irni fog haza és küld pénzt is, hogy jőjjön hozzá az édes anyja és hozza el magával látogatóba Giobbét is, hiszen még el se bucsuzhatott tőle, mikor otthonról elhozták.

Pár hét mulva meg is érkeztek az otthoniak. Az édesanyja ép olyan volt, mint azelőtt; sovány, csontos, sárgásbőrü asszony. Ugyanaz a vasárnapi ruha volt rajta, a mit Enrichetta kis gyerekkora óta ismert; sárga vászon fejkötő volt a fején, ránczos arcza bámulatot, kiváncsiságot fejezett ki, a mint a fényüzéssel berendezett terembe lépett. Nyomában Giobbe jött, a szép legénynyé fejlett erőteljes Giobbe.

Enrichetta megölelte édesanyját, aztán Giobbénak is a nyakába borult, de a legény pirulva visszahuzódott. Ő nem a régi játszótársat, csak egy előkelő urnőt látott maga előtt.

— Csakhogy eljöttetek üljetek, le!

Nagy munkába került mig a mosónőt rábeszélhette, hogy egy selyemszéken helyet foglaljon; csak ép a legszélét foglalta el; még akkor is könyörgött, hogy teritsenek egy kendőt alája, nehogy a szoknyája valami módon beszennyezze azt a gyönyörü virágos selymet.

— De jó dolgod lehet nagyságos leányom, ugy e már férjhez mentél?

— Nem én még eddig!

— Pödig tudom elvenne valami nagy ur szivesen, mikor ennyi sok szép drága mindened van.

— Nem megyek én férjhez, megélek én igy is.

— Oh, édes leányom, Isten rendelte a házasságot; ki-ki a párjával, ugy szép az élet. Már engem is kértek az őszön, tudod az öreg Martin a taligás. De nem volt költségünk a lakodalomhoz, ugy hit nélkül meg nem akartam belekezdeni. Becsületben vénültem meg, öregségemre veszitsem el a lelkem üdvösségét? Nem én!

— Most már itt maradsz nálam, édesanyám. Jó dolgod lesz, selyempárnán alszol, ezüst kanállal eszel; nem is tudod te még milyen jó ételek vannak a világon.

— Dehogy maradnék én itten, drága nagyságos leányom, nem ilyen uriszobákban az én helyem. Olyan volnék én itt, mint egy maskara, nem mernék én itt lépni, leülni. Aztán látod, ugy megszoktam én már a mosást, hogy ha egy nap

Másik darabnak a „*Paradicsom*“ czimü egy felvonásos operette került szinre, melynek bájos zenéjét minél többször halljuk, annál jobban megszeretjük. A mese az első pár ember történetének paródiája tehát tisztán komikus, a zene pedig ezzel mintegy ellentétben, komoly szépségü tehát operaszerü.

Pompásan mulattunk a *Békési* (Ádám alakitásán, ki gyönyörü hangjával teljes preczizitással énekelte a szebbnél-szebb számokat, zajos tapsokat biztositva magának. Partnere Éva (Szende Anna) kitünő paradicsomi hölgy volt füge falevél ruhában. Sikkes, elegáns volt, mint mindég. Énekszámait tüzzel, kellemmel adta elő, melyekért sürü tapsokat nyert jutalmul. Valóban ezt a lengo ruhás szerepet nagyobb discretióval már nem is lehetne játszani, ez a mi *Szendénknek* finom izléséről tanuskodik.

* **Ki lesz a nagyváradi szinkör?** A vidék legjobb nyári állomásáért, Nagyváradért a vidék legnagyobb szintársulatainak igazgatói versenyeztek: Komjáthi, (Debreczen), Megyeri (Kolozsvár) és Leszkai (Arad). Rövid idő mulva eldől ki lesz a nyertes. A „Nagyvárad“ cz. lap erről a következőket irja: „Megkezdte Leszkay, folytatta Komjáthy s tegnap berukkolt Megyeri is. A jövő nyári szini saison kérdése tehát akuttá vált. A választás mindamellett nem oly könnyü dolog, mert jelenlegi szervezetében egyikőjök társulata sem üti meg azt a mértéket, mely a nagyváradi közönség jogos igényeit kielégithetné. A „Magyarország“ értesülése szerint a küszöbön levő államositás esetén E. Kovács Gyulának van legtöbb kilátása a kolozsvári nemzeti szinház igazgatói állására. Anélkül tehát, hogy bármely tekintetben állást foglalnánk, a jövő nyári saisont illetőleg, mégis a lehető legmesszebb menő körüllekintést ajánljuk a szinügyi bizottság figyelmébe az esetre, ha e kérdésben már most kivánna határozni. — Viszont igaz az is, hogy ez idő szerint az igazgatók bármelyike könnyebben szervezhetne megfelelő társulatot, ha biztositva lenne jó eleve a felől, hogy Váradon töltheti a jövő nyarat. Ily szempontból fogva fel a dolgot, csakis Leszkay és Komjáthy ajánlkozását tartjuk számba vehetőknek, mint olyan igazgatókat, kik áldozni is tudnak, ha kell a müvészi érdekekért.“

A csillagjóslásról.

A csillagjóslásban nemcsak az ó- és középkorban hittek általánosan, de még ma is, az előrehaladt felvilágosodás korában is számos hive van ez abszurdumnak.

Meglepetve látjuk a nagy tévedéseket és elfogult előitéleteket, melyeket okos és értelmes emberek is osztottak, mindazok, akik egykor a tudomány szántóföldjét termékennyé tenni kivánták.

A csillagjóslást két irányban gyakorolták. Egyfelől megjósolták a csillagoknak, fogyatkozásoknak változatos visszatéréseit, az apály-dagály bekövetkezéseit, megjósolták az időváltozásokat, a vihart, a szárazságot és a kiöntéseket, a csillagászattan által adott adatok alapján, másfelől megjósolták, illetve hitték, hogy megtudják jósolni a csillagok megjelenéséből és kinézésükből az emberek és birodalmak sorsát. Ez még ma is tárgyát képezi a csillagjóslásnak.

Hány fiatal rajongó lélek, mindakét nemből egyformán, gyakorolja ezt az erzelgős foglalkozást a szép nyári, csillagos és holdsuágros estéken.

Hiszen fiataljaink, kivált midőn a szerelem megsebzette sziveiket, szinte kedvtelve, előszeretettel választanak maguknak egy-egy csillagot, abból jövendő boldogságukat mintegy leolvasni akarják és megrázkódnak egy-egy hullócsillag látására, azt tartva, hogy most az ő csillaguk hullott alá.

A csillagjóslók szerint különösen hét főcsillag és tizenkét csillagzat foly be az emberi sorsra és az eseményekre. A hét hires csillag a következő: A nap, a hold Vénus, Jupiter, Mars, Merkur és Saturnus.

A nap a fejet uralja, a hold a jobb kart, Vénus a bal kart, Jupiter a gyomrot, Mars a nemi részeket, Merkur a jobb lábat és Saturnus a bal lábat.

A csillagzatok közzül a Kos a fejet kormányozza, a Bika a nyakat, az Ikrek a karokat és a vállakat, a Rák a mellet és a szivet, az Oroszlány a gyomrot, a Szüz a hast, a Mérleg a lágyékot és a végtagokat, a Skorpio a nemi részeket, a Nyilas a czombokat, a Bak a térdeket, a Vizöntő a lábikrákat, a Halak a lábakat.

Nem csupán csak az egyének vannak a csillagzatok befolyása alá helyezve, hanem az államok, városok és más efféle lakóhelyek is. A XVI-ik században Németország csillagjóslói kijelentették, hogy Frankfurt a Kos befolyása alatt áll, Würczburg a Bikáé alatt, Nürnberg az Ikreké alatt, Magdeburg a Ráké alatt, Ulm az Oroszláné alatt, Heidelberg a Szüzé alatt, Bécs a Mérlegé alatt, München a Skorpióé alatt, Stuttgart a Nyilasé alatt, Augsburg a Baké alatt, Jngolstadt a Vizöntőé alatt, Ratibor a Halé alatt.

Albertus Magnus, a ki a XIII-ik században roppant sok oldalu és nagytudományu férfiu volt, a miért a magnus nevet kapta (különben hosszu ideig Regensburgban is püspökösködött) a csillagok befolyásáról a következő feljegyzéseket tette:

Jupiter uralkodik a becsület, a vágy, a gazdagság és a ruhák tisztasága felett;

Mars uralkodik a háboruk, a foglyok, a házasságok és a gyülölködések felett;

A nap uralkodik a reménység, a boldogság, a nyereség és az örökség felett;

Vénus uralkodik a barátság és a szerelem felett.

Merkur uralkodik a betegségek, az adósságok, a kereskedelem és a félelem felett.

A hold uralkodik a sebek, az álmak és a tolvajlások felett.

Minden csillag a hét egy-egy napjának volt az uralkodója és egy-egy szinnek vagy érznek a képviselője.

A nap uralkodik a vasárnap felett, a hold a hétfő felett, Mars a kedd felett, Merkur a szerda felett, Jupiter a csütörtök felett, Vénus a péntek felett, Saturnus a szombat felett.

— A nap képviseli a sárga szint, a hold a fehéret, Vénus a zöldet, Mars a vöröset, Jupiter a kéket, Saturnus a feketét, Merkur az árnyalatos szineket.

A nap képviseli az aranyat, a hold az ezüstöt, Vénus az ónt, Mars a vasat, Jupiter az érczet, Saturnus az ólmot, Merkur a higanyt.

A nap jótékony és jóindulatu, Saturnus szomoru, zord és hideg, Jupiter enyhe hőmérsékü és szelid, Mars tüzes, Vénus jótékony és termékeny, Merkur változékony, a Hold buskomor.

A csillagzatok közül:

A Kos, Oroszlán és Nyilas melegek, szárazok és tüzesek, a Bika, Szüz és Bak nehezek, hidegek és szárazok; az Ikrek,

---

nem mosok, hát mindenem fáj. Megyek én oda vissza, a hol füt-fát ismerek, a hol engem is ismernek, hire-becsülete van a kezem munkájának.

Enrichetta szomoruan lehajtotta fejét. Belátta, hogy a szegény öregasszony helyesen cselekszik, ha egyszerü, de megszokott környezetében marad.

— Nem tehetek hát semmi egyebet sem érted?

— De igenis, szép nagyságos leányom. Azért is fáradtam ide hozzád, erre a nagy utra, hogy megkérjelek, ha teheted, adj nekem annyit, a mennyi egy lakodalom megtartására elégséges, hogy összekelhessünk a vén Martinnal. Jó, ha az embernek öregségére van kihez szólni.

Ugy látszott az öreg Martin jobban vonzotta őt, mint a fényes palota minden ékessége. Enrichetta szó nélkül nyomott a kezébe egy selyem erszényt teli arany-ezüst pénzzel.

— Édes szép leányom, nagyságosom, ne adj annyit; elég lesz egy arany a papnak, kettő a lakomára. Jobban kell itt neked a pénz, ebben a czifra világban.

— Csak tedd el anyám mind. Uj ruhát, ágynemüt vehetsz a többin; jó az, ha van garas a kéznél, majd küldök neked évről-évre annyit, hogy szükséget ne láss. Te érted is szeretnék valamit tenni, Giobbe. Szólj mit kivánsz? Olyan leszek hozzád mint az a jó tündér, a kiről gyermekkorunkban ábrándoztunk. Azt hiszem legjobb lesz, ha itt maradsz nálam, majd elbeszélgetünk olykor a multakról és a jövőről.

Giobbe kidüllesztette széles mellét, büszkén felemelte fejét, bronzszin arczát önérzetes mosoly futotta át s tekintetét bátran odavillogtatta a leány esdő kék szemeibe.

— Meg tudom én keresni a magam kenyerét becsülettel. Tengerész lettem s egy kereskedőhajóval háromszor körülutaztam a világot. Láttam sok vidéket, sok furcsa népet s megtanultam, hogy az emberek legjobb utitársa az életben a munkakedv. Attól friss lesz a vér, könnyü a szív, vidám a lélek.

— Nem bánkódtál utánam sohasem Giobbe?

— Dehogynem, — vágott közbe az öregasszony, — napokig sirt a küszöbünk előtt, átkozott engem, hogy eladtalak a sátánnak, a mint ő mondta. Most is csak azért jött vélem, hogy ha akaratod ellen lennél itt valaki által visszatartva, hát ő kiszabadit, elvisz magával; különben is azzal az elszántsággal állt be tengerésznek, hogy munkájával, szorgalmával pénzt szerezhessen a számodra, ha valamikor hazatérnél a világból. Már van is ötvenkét forintja a takarékban. Ugy izzadta össze nehéz munkával. Soha sem vett ez részt a többi fiatalok örömeiben, mindig azt hajtogatta: nem illenék vigadnia, mert ő érzi, hogy Enrichetta boldogtalan. Hanem most, hogy meglátta a te nagy gazdagságodat, néma lett, mint a hal. Ugy-e most már nem fogsz átkozni engem Giobbe, miután láttad, milyen jó sorsba juttattam a szép leányomat.

— Milyen jó sorsba!? ismételte a leány is gunyosan.

Az öreg asszonyt elvakitotta az arany csillogó fénye, de a két fiatal teremtés tisztán látta a valót.

— Jól van! — szólt Enrichetta határozottan, — menjetek haza egyszerü otthonotokba, éljetek munkás, boldog életet. Bánom, hogy a multból fölidéztelek benneteket. Feledjetek, legyetek boldogok ez a ti osztályrészetek. En ki vagyok zárva a csendes, örömteli családi élet szentélyéből.

— Enrichetta, jöjj velünk, — mondá kezét nyujtva felé a legény.

— Itt kell maradnom, nem mehetek! — felelte a leány és zokogva borult az aranyozott, hideg márványasztalra.

Szanday Zénó.

Mérleg és a Vizöntő könnyüek, melegek és nedvesek; a Rák, Skorpió és Halak nedvesek, lanyhák és hidegek.

Valamely jóslás akként eszközöltetett, hogy számitásba vették eme felsorolt befolyásokat és nagy gonddal megvizsgálták a bolygók összetalálkozásait a csillagzatokkal. Például ha valakinek születése pillanatában a Mars bolygó összetalálkozott a Kos csillagzattal, megállapitható volt a jóslás, hogy az illető bátor, büszke és hosszu életü lesz.

Mars nagyobbitja azoknak a csillagzatoknak a befolyását, a melyekkel összetalálkozik és növeli értéküket és erejüket.

Saturnus, mint a rossz befolyás szimboluma, lerontja azoknak jó befolyásait.

Vénus növeli a jó befolyásokat és gyengiti a rosszakat.

Merkur a szerint gyengiti vagy növeli a befolyásokat, a mint az állatövnek boldogságot vagy boldogtalanságot jósló jegyeivel találkozik össze.

Hasonló módon eszközölték a jóslást az északi fényből és az üstökösökből.

A jóslás sikere tekintetében elengedhetlenül szükséges volt pontosan ismerni a gyermek születésének pillanatát, vagy pontos idejét azon dolog keletkezésének, melynek következményeit ismerni óhajtották.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület főreáliskolai mühelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészitő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A Gönczy-egyesület „Otthon"-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig. a felek megjelenhetnek minden szerdán.

—

— **Tisztujitó közgyülés.** A városi közgyülés azon határozatát, amelylyel a tisztujitás idejét deczember 10-dikére tüzte ki, a belügyminiszter ma érkezett leliratával tudomásul vette.

— **Bomladozó nemzetipárt.** *Komlóssy* Arthur a debreczeni nemzetipárt agilis alelnöke, ezen tisztéről lemondott s a párt kebléből is kilépett.

— **Magyar püspök szentté avatása.** Nem mindennapi esemény szinhelye jelenleg Szatmár városa, hol most van folyamatban néhai Hám János volt szatmári püspök boldoggá és szentté avatásának ügyében a tanukihallgatás. E hó 11-ére több mint 100 tanu volt beidézve Meszlényi Gyula szatmári püspök meghagyásából, a kik eskü alatt adtak feleletet a Virili Mária Rafael római praelatir által feltett 146 kérdésre. A kezdeményezést e tekintetben a boldogult püspök utóda, Meszlényi Gyula teljesitette, ki nyolcz év óta gyüjtötte az adatokat Hám Jánosnak boldoggá és szentté avatásához.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter *Rásó* Sándor zombori kir. törvényszéki joggyakornokot, Rásó Gyula kir. tanácsos alispán fiát a nagybecskereki törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Jubileum a kath. árvaházban.** Tegnap volt tiz éve, hogy Tárkányi Péter, a Mária Thereziáról nevezett debreczeni r. kath. árvaház felügyelője, a r. kath. elemi iskolák h. igazgatója a nagyváradi latin szertartásu püspök rendeletére átvette az árvaház vezetését. A köztiszteletben lévő, hivatása magaslatán álló pap tisztelői és barátai szombaton este jubileumi bankettet rendeznek.

— **Munkácsy Mihály betegsége.** Aggodalmas hireket hoz Bécsből napról-napra a táviró. Munkácsy Mihály, a világhirü festőmüvész, a magyar nemzet és müvészet büszkesége egyre roszabbul van s a helyett, hogy betegségének czáfolatát kapnánk, a Bécsből jövő aggasztó hirek csak megerősitik azt, hogy a legnagyobb magyar festőmüvész oly sulyos beteg, hogy minden perczben várhatni a katasztrófát. Az ujabb bécsi értesitések szerint Munkácsy, feleségének luxembergi birtokán fekszik s a szerető hitves a legodaadóbb ápolásában részesiti. Az orvosok konstatálták, hogy nála a hátgerincz sorvadás nagyon előre haladott. Ha föl is épülne, müvészi pályájának folytatására gondolni sem lehet.

— **Dr. Hegedüs Pál nyugalomban.** Nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy Dr. Hegedüs Pál, a b. ujvárosi járásnak 20 éven keresztül volt orvosa beadta állásáról való lemondását. Hajduvármegye nyugdijbizottsága ma délelőtt tárgyalta a Dr. Hegedüs Pál lemondási ügyét Rásó Gyula királyi tanácsos, alispán elnöklete alatt. A bizottság sajnálattal vette tudomásul a dr. Hegedüs Pál lemondását s számára a nyugdijat folyósitották.

— **A késes-utczai rablógyilkosság.** A *Nyári* József által juniusban elkövetett vakmerő rablógyilkosság ügyében holnap tartja meg a helybeli királyi törvényszék a végtárgyalást, *Igyártó* Sándor elnöklete alatt az első számu tanácsteremben.

— **Változás a közvágóhidnál.** A közvágóhid ellenőre *Steiner* Jakab állatorvos állásáról lemondott. Az üresedésbe jött ellenőri állásra gróf Dégenfeld József főispán deczember elsei lejárattal a pályázatot ma kiirta.

— **A katonák vallásoktatása.** A helybeli összes ujonczok a tél folyamán vallásoktatásban fognak reszesülni. Az első ilyen vallásoktatás az ev. reformátusok számára vasárnap reggel hét órakor lesz a nagytemplomban s *Tóth* István főiskolai tanár tartja. Első vasárnapon a közöshadseregbeliek, utána a honvéd ujonczok s mindig felváltva részesülnek a vallás- erkölcsi oktatásban.

— **Uj levél-postai közlekedés.** A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara már régebben feliratot intézett a kereskedelemügyi minisztériumhoz, kérelmezvén a postaküldeményeknek a debreczeni—m.-szigeti vonalon való gyorsabb szállitását. Erre nézve el is rendeltetett, hogy a délután, illetve estig feladott posta küldemények a mindkét irányu 19. sz. kalauz-posták utján még az nap továbbittassanak. — A kamara ujabb kérelmére a kereskedelemügyi miniszter az emlitett vonalon még nagyobb szabásu levél posta forgalmat engedélyezett. **A nagyváradi posta és távirdai igazgatóság ez ujabb intézkedést a következőkben tudatja:**

„A Máramaros-Szigeten és Debreczenben délután 4 órától estig előforduló és a csatlakozó esti vonatokkal beérkező levélposta gyorsabb továbbitása czéljából az 1709. és 1710. számu vonatok Debreczen, valamint a püspök-ladány—miskolczi 11., illetve miskolcz—püspök-ladányi 12. számu kalauz-posta és máramaros-szigeti viszonylatban, csupán a levél-posta szállitására használtassanak fel. *Ennélfogva f. év nov. 16-tól kezdve az 1709. és 1710. számu vonatokban Debreczenből Máramaros Szigetre és vissza levél-postai küldeményeket fognak szállittatni.*

— **Gyászjelentések.** Mélyfájdalommal megtört tudatjuk özv. Králik Lajosné sz. Liskó Éva asszonynak f. hó 11-én esteli 7 órakor életének 64-ik özvegységének 4-ik évében egy napi szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 13-án d. u. fognak fél 4 órakor a k.-hatvan-utczai 1563. sz. háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna-utczai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. A temetést Kernáts, „Kegyelet" temetkezési intézete rendezi. — Veskoczi Budaházy Antal helybeli kereskedő f. hó 12-én d. e. 11 órakor életének 61-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Hült tetemei f. hó 14-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a kismester-utczai 1381. sz, háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utczai temetőben levő családi sirboltba örök nyugalomra tétetni. A temetést Gebauer „Érezkoporsó-gyár" temetk. int. rendezi.

— **Mibe kerül az európai béke.** Az európai államok ez idő szerint körülbelül negyedfél millió katonát tartanak fegyver alatt, még pedig 3,200.000-et a szárazföldi csapatokban, a többit a hadihajókon. — E számban nincsenek benfoglalva a honvédek, a tartalékosok és más ehez hasonló csapatok. Negyedfél milliárd forintba kerül évenként ez az óriási embertömeg, mig a katonai czélokra szolgáló anyag és épitkekét milliard forintra tehető. Ez azonban még távolról sem meriti ki az európai hadiköltségeket. Hozzá kell ehhez számitani azoknak az államadóságoknak a kamatait, melyeknek két harmadrészét épp katonai czélokra veszik fel az illető államok. Az európai államok összes adóssági terhe azonban 114,178 millárd forint, körülbelől 3 millárdot kell még tehát a fenti összeghez számitani, miután az európai államadósagok két harmadrészének az évi kamatja ennyit tesz ki. Az európai szárazföldi hadak és hadihajók költségei tehát évi kilenczedfél milliárdra tehetők. Ez a biztositási összeg, melyet Európa évenkint a béke fenntartásáért fizet. — A józanabb nemzetgazdák ugy vétik, hogy ez a dijösszeg nem is fulmagas a koczkázathoz képest. Az emberbarátok azonban az ellenkezőt állitják. Döntő biró pedig csak a világtörténet lehet.

— **Örült az utczán.** Furcsa viselkedésü ember ödöngött tegnap este a vármegyeháza előtt. Kovács Jánosnak hivják s különös viselkedésével minden járó-kelőnek feltünt. Folytonosan beszélgetett önmagával, minden perczen visszafordul, integetett jobbra-balra s csak hamar mindenki tisztában volt vele, hogy örülttel van dolguk. A szegény Kovács János egyszerre elkezdte magáról ledobálni a a ruhát s már éppen a czipőjét akarta lehuzni, a mikor az őrt álló rendőr odaérkezett s ujból felöltőztette. Mikor a rendőr magával akarta vinni, Kovács dühöngeni kezdett ugy, hogy csak nagy nehezen sikerült a szegény őrültet az utczáról elszállitani.

— **Sajtópör Simli Mariska ellen.** A debreczeni esküdtszék előtt tárgyalásra váró sajtópörök száma egy nem kevésbé érdekes sajtópörrel szaporodott. *Bosznay* István nagy kereskedő s tartalékos hadnagy inditotta *Simli* Mariska a „Haladás“ czimü „nemzetközi kulturlap főszerkesztője és kiadótulajdonosa“ ellen. Az inkriminált közlemény a Debreczeai Ellenőr október 28-diki számának nyilt terében jelent meg, amely tudvalevőleg *nem* a szerkesztőség, hanem a kiadóhivatal rendelkezése alatt áll.

— **Nők eldorádója.** Igy nevezhetők joggal azok a telepek, a melyek San Francisco környékében vannak és a hol — mint chikágói levelezőnk irja — szükiben vannak az asszonynépnek, a mennyiben a lakosság százalékának oly csekély részét teszi, hogy minden tiz férfire egy nő jut. A lakosság régóta töri a fejét, egymást érik a meetingek s ezek eredménye gyanánt a lelkeseknél lelkesebb fölhivások az amerikai szép nemhez a San Francisco környékére való települést illetőleg. A szerelmi levelezésekben jártas fiatal emberek s házassági igéretekben utazó Don Juanok ugyancsak hivogatják a nőket, ugy mutatva be San Francisco környékének lakóit, mint a kik soha nem élnek semmiféle szeszes italokkal, nem kártyáznak, nem klubboznak; e helyett otthon ülők s mindnyájan egy-egy mintaférj kellékeivel vannak fölruházva. Végre egy ujságiró, J. T. Dewlin, lapjának utolsó oldalán impozáns pályázati hirdetményt tett közé, amelyben egyebek között 1000 frt kártéritést és utiköltséget ajánl fel minden Freel-Creek és Boundary-Creekbe költözködő 20—40-ig levő nőnek arra az esetre, ha vidékükön rossz házasságot csinálna, esetleg férjhez nem mehetne. Most az Egyesült-Államok minden részéből özönlenek a nők Franciscoba — háztüznézni és sok a kilátás, hogy az elárvult, házasélet után sóvárgó gyarmatosok — *papucs alá jutnak.*

— **Csodálatos mézeshetek.** Egy gazdag perui kereskedő nőül vett egy gazdag leányt. A fiatal pár elhatározta, hogy a mézesheteket egy hegy tetején, egy őserdő közepében, 2000 méternyi magasságban a tenger felett tölti el. Ugy akarnak ott élni mint egykor Robinson és csak a vadászat zsákmányából akarnak táplálkozni, a lelőtt állatok bőrén pedig aludni. Három hónap mulva aztán ismét emberek közzé mennek.

— **Furcsa szerelem.** Crefeldben a következő szerelmi dráma történt e héten. Breuer Hubert szobafestő egy Ingenpas Eliz nevü leánynyal huzamosabb idő óta viszonyt folytatott, a melyet egyszerre megszüntetett, sőt a leánynak küldött ajándékokat is visszakérte. Aztán revolvert vett és kezdte magát a lövésben gyakorolni Szomszédainak elmondta, hogy agyonlövi magát, ha a viszonyt ujra nem kezdheti. A minap megleste a leányt és a mint egy péküzletből kilépett, reá lőtt, a tüdejét keresztül is lőtte. Aztán önmagát lőtte sziven. A fiatal ember szörnyet halt, a leány pedig életveszélyesen beteg.

— **Uj szivar.** Az osztrák pénzügyminiszter, mint bécsi levelezőnk irja, a költségvetési bizottság mai ülésében bejelentette, hogy az osztrák dohánygyárak 1896. április havában infantes néven uj, kisebb alaku szivarnemet hoznak forgalomba. Minthogy pedig az osztrák és magyar dohányjövedék egyöntetüen köteles eljárni, az uj szivar ugyanakkor a magyar trafikokban is megjelenik.

— **Lezuhant a háztetőről.** Tegnapi számunkban hirt adtunk arról a Nagyváradon ujonnan épülő református felsőbb leányiskolánál történt szerencsétlenségről, a melynek Diós Béla lakatoslegény áldozatul esett. Az esetről mindenféle rémhireket terjesztettek el, mintha a fiatal ember büntény áldozata lett volna, azonban a rendőrség vizsgálata kideritette, hogy Diós Bélát valószinüleg szélhüdés fogta el és igy bukott le a tetőről. Idegen ember nem volt az esés pillanatában közelében. A kir. ügyészség is elrendelte az ez ügyben meginditott vizsgálat megszüntetését.

— **A fejfájás oka.** A fejfájásnak, eltekintve azoktól az esetektől, miknél az agy változása a baj eredete, két oka lehet. — Vagy több vér jut az agyhoz, mint rendesen, vagy pedig kevesebb. — A sok vér is, a kevés is főfájást okoz. A vérbőség okozta fejfájás ellen a gyógyszereknek egész légiója áll rendelkezésünkre. Ezek közül azonban egy, mint az antipirin is ártalmas. Czélszerübb azért e baj ellen való mechanikus gyógymódot alkalmazni. A vérnek az agyhoz való tolulását meg lehet gyöngiteni, ha nyomást gyakorolunk halánték ütőerére, sokszor ilyen nyomásra megszünik a főfájás. Uj módszert ajánl egy angol orvos, a ki azt tapasztalta, hogy a vértódulás az agyhoz s igy a főfájás is megszünik, ha lassan hideg vizet szürcsölünk. Ennek az uj gyógymódnak kétségtelenül meg van az a jó oldala, hogy könnyen megpróbálható és teljesen ártalmatlan.

— **Párbajozó asszonyok.** A nőemanczipáczió Olaszországban roppant hóditásokat tesz. Immár a párbaj sem a férfiak kiváltsága, hanem asszonyok is összemérik egymással kardjukat. Igy Oliveto Citra-ban nemrég két haragos asszony: Antiello Mária és Lullo Mária, akik halálosan gyülölik egymást, mert ugyanabba a férfiba voltak szerelmesek, egész rendes párbajt vivott egymással, segédek és orvosok asszisztenczija mellett. Lullo Mária a fején szenvedett sulyos sérülést, de ellenfele is megsérült, mindkettőt pedig fogságba helyezték.

— **A czigarettázás veszedelmei.** A czigarettáknak nagyon rossz hirök van az orvosi világban, noha közvetlenül, a füsttel és a nikotinnal kevesebb bajt okoznak, mint általában hiszik. Van azonban a czigarettázásnak egy olyan veszélye, melyre eddig nem ügyeltek és a melyről a „Vie scientifique“ legutóbbi számában olvasunk. E szerint a czigaretta-papirban arzenik van és ez nagyon káros következményekkel járhat ugy a czigarettázókra, a kik kezeikkel sodorják a kis szivarkákat, valamint azokra a munkásokra is, a kik az ily papir gyártásával foglalkoznak.

— **Igazságot.** Két ember megy a kapitány elé panaszszal, mivelhogy kölcsönösen arczul verték egymást az utczán. Az alacsony polgártárs kapott egy pofont, a hosszu hármat. A kapitány mindkettőre kimondja az itéletet:

— Egy-egy napi fogság.

Azt mondja a hosszu:

— Az enyimbe belenyugszok, de amazét keveslöm. Ő kezdte a veszekedést, hát kapjon többet.

— De az meg három pofont kapott — véli a kapitány.

A hosszu gondolkozik:

— Az ám. No jó. Hát csak maradjon ennyiben. Majd megjavitom én neki azt az itéletöt, ha kiszabadulunk.

— **A zsuppos szivar.** Ennek a karcsu szivarnak, melyet mi virginiának hivunk, ismét egy kis testvérkéje született. Legközelebb — mint értesülünk uj virginiákat hoznak forgalomba, melynek darabját 4 krajczárjával mérik. Az uj szülött virginia — mint mondják — csupán csak az árra nézve üt el jól ismert bátyjától, — jóságban azonban nem.

x **A hideg évszak** szükségleteit, szücs és szőrmeáruk dus választékát Katzer József czég (Budapest, ó-utcza 44) legjutányosabban és legkitünőbben dolgozza és árusitja. Az 1876-ban alapitott czéget Ő Felsége 1885-ben az arany érdemkereszttel tüntette ki: az ezredéves kiállitáson is általános feltünést keltett a versenyen kivül kiállitott szücsáruival és szőrmeházával.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* sajáttudósitójától. —

A kecskeméti választás.

Budapest, november 12. Kecskemét első kerületében ma van a pótválasztás gróf Zichy Nándor néppárti és Nagy Mihály szabadelvüpárti jelöltek között. A szavazatok lapunk zártáig egyenlően állanak. *Nagy* Mihály megválasztása valószinü.

Pótválasztások.

Budapest, november 12. Dnapatajon *Földváry* Miklós, a szabadelvü párt jelöltje folytonosan előnyben van. Hivei csekély számu többséget remélnek. — Váczott *Gajáry* Géza szabadelvüpárti küzd *Révész* néppártival. *Gajáry* megválasztása feltétlenül bizonyos.

Takács Zoltán megőrült.

— Saját tudósitónktól. —

Szeged, november 10.

A szerencse-vadász fiatal ur, aki eszes ügyvéd létére hol gigerli, hol népszónok, kétes emberek védője és kétes hölgyek hirhedt barátja, de mindig különleges és megmagyarázhatlanul kellemetlen alak volt egészen az ismert bünpöréig, amelyben egyszere kiderült, hogy voltaképen miért nem lehetett más, mint kellemetlen, a szegedi kerületi börtönben megőrült.

Nincsen olyan ember, aki iránt részvét ne támadjon, hogyha porba hull, de ennek az embernek a bukása csak undort keltett, amelybe nem vegyült csak egy csipetnyi része sem a részvétnek. Pedig olyan emberek, mint Szilágyi Dezső és Pulszky Ágost azt mondták róla, hogy kiváló jogász volt. Azt mondták, olyannak kellene lenni minden jogásznak, a milyen ő volt. És bukásában még sem szánták.

Pedig az itélet, melyet a törvényszék elnöke kimondott rá, szörnyü befejezése volt egy tehetség pályafutásnak. Becsületvesztés, börtön, gyalázat és most a — megőrülés.

Eleinte nyugodtan viselkedett a szegedi csillag-börtönben. Hónapokon át szótlanul dolgozott a rab-mühelyben: szegedi szotyrot csinált. Dolgozott és hallgatott, nem is lehetett rá panasz. Börtönvizsgálatkor láthatóan kellemetlenül érintette, mikor a bizottság elnöke megszólitotta. A földre sütötte a szemét és a rabok ismert alázatos, meghunyászkodó modorában kurtán felelgetett, hogy a bánásmód igen jó.

Csak az utóbbi napokban viselkedett feltünőbben. Arcza sárgább, alakja törődöttebb lett napról-napra, olyan volt, mintegy automata, amelyben már nincs lélek, csak állati erő, mely még müködésben tartja a kezét, lábát, hogy délben ehessék valamit és éjszakára ledőlhessen a vas ágy matraczára.

Az automata aztán egyszerre föllázadt, a rabtársaihoz apró szatyorokat vagdosott s föltünő zavart viselkedése miatt a rab-kórházba kisérték. Az orvos nagyfoku idességet állapitott meg, mely annyira lefogyasztotta, hogy hosszu ideig nem hagyhatja el a kórházat. Ha állapota ilyen marad, sohasem térhet vissza a mühelybe, akkor a szegedi nagy szürke házból elviszik a szerencsétlen embert

a fő- és székvárosba szintén egy nagy szürke házba.

És ott aztán teljesen véget ér a — karrier.

A szép Vietta.

Egy délmagyarországi kis faluban, ahol a széles utcza két oldalán szép sorjában vannak kirakva a kis, szalmakalapos házikók s az utczán végig nem valami haszontalan platán, hanem jóféle husos szilvafákból van az allé, lakott egy gyönyörüséges szép oláh leány, Vietta. Szép, nagy leány volt és nagyon formás.

Egyenesen járt, nem rontotta meg a derakát a munka, az arcza barna volt, de finom, kezei, lábai, kicsinyek. A mellett mindig jó kedvü volt, ragyogott a szeme, mosolygott az arcza, örült az életnek, pedig több baja volt vele szegénynek, mint egy tüzet uri kisasszonynak. A kastélyba járt rendesen dolgozni. A kertben meg az udvaron akadt rendesen munka. Itt találkozott a molnárral, akit Turkevéről telepitettek be a gőzmalomba. Ez magyar gyerek volt, de egészen hozzáillett a szép oláh leányhoz.

Csak beszélni nem tudtak egymással egy szót se s ez az akadály áthághatatlan korlát volt közöttük, mert senki sem látta, hogy valami tulságosan foglalkoztak volna egymással.

Egyszer aztán nagy baj érte a molnárt. A vasárnapi mise után kalákába ment az evényi földekre az egész falu. Muzsikaszó mellett arattak, este meg nagy vacsorát csaptak s a leány és legénynép tánczra perdült a csürben. A molnárnak fejébe ment a szesz s valami kis véleménykülönbözet miatt ugy csapott fejbe az üveggel egy másik legényt, hogy az többet egyet sem szólott, hanem halva terült el a földön.

A molnárt elitélték két esztendei fegyházra s a zsandárok elvitték Szegedre. Ettől a percztől kezdve a szép Vietta arczáról eltünt a jókedv, valósággal buskomor lett, kerülte az emboreket, napokig nem beszélt egy szót se s lassankint olyan terhes lett neki a falu, meg a sok ember, hogy kiment a Temes partjára, ágakból összefont magának egy kis kunyhót s ott élt teljesen egyedül, csoda, hogy télen meg nem vette az Isten hidege. Egyszer aztán egészen eltünt. Keresték mindenfelé s megsiratták, mert mindenki biztosra vette, hogy elemésztette magát. A napokban aztán előkerült, megint mosolyogva, jó kedvvel s vele jött a molnár is.

Kiszenvedte a büntetését, valahol összetalálkoztak s magukkal hozzák a másfél éves gyermeküket.

A férfi még mindig nem tud egy oláh szót se, de Vietta folyékonyan beszél magyarul s esküszik rá, hogy magyar ember lesz a fia is.

Mikor a naiva örül.

Egyik aradi ujságban olvassuk ezt a jóizü esetet, melynek az aradi szinház illatos nôi öltözője a szinhelye, bájos hősnője pedig Mészáros Giza, nagy tehetségü naiva.

A századvégi leányokat adták másodszor, mely darabban Mészáros Giza személyesiti Jaquelinet. — A második felvonás végén történik, hogy Maud (Paulayné) Maximmal (Tompa) a nagy szalon felé mennek, mikor Jaquelinnek be kell jönnie jelenteni, hogy Duroy Etienne anyja meghalt. Jaqueline azonban nem jelent meg. Paulayné azt hivén, hogy Mészáros Giza nem hallotta meg a végszót, menetközben kiszólt a kulisszák mögé:

— Jaqueline! Jaqueline!

De Jaqueline csak nem jött. Paulayné, nem tudván, mi történt, Tompához fordult:

— Kérem Maxim, keresse meg Jaquelinet.

Egy pillanat mulva Tompa visszajött és jó rögtönzéssel ő jelentette Duroyné halálát. A darab további nagy jelenete aztán rendben folyt le.

A kik a nézőtéren észrevették az incziденst, azt hitték, hogy Mészáros Gizát valami baj érte. Pedig csak az történt, hogy a naiva abbeli örömében, hogy sikerült egy nagyobb szerepben tetszést aratnia s a zenekarból egy gyönyörü virágkosarat is nyujtottak fel neki, — elfelejtette, hogy a felvonás végén még valami mondanivalója is van.

És nyugodtan — átöltözködött.

Mikor az ügyelő berohant hozzá, akkor már a fess naiván. . . . . hogyis mondjuk csak . . . két kosztüm közül egyik sem volt.

Ilyen helyzetben és ilyen hiányos toilletteben Mészáros Giza csak azt tette, amit helyében minden más nő tett volna, — elájult. Ugy locsolta fel Leszkay igazgató, aki bősz haraggal rontott fel az öltözőbe s ott aztán beállott — vigasztalónak. Megszánta az ő naiváját, aki ott feküdt az öltözőben sápadtan, élettelen ájulásban.

A közönség a zavaros jelenetet, mely Tompa szinpadi rutinja folytán nem élesedett ki, jóakaratával feledtetni igyekezett, habár nem tudta is, hogy ezzel a jóakarattal egy tehetséges kezdő szinésznőt vigasztal meg az ő nagy bánatában.

A halottégetésről.

Irta: **Drumár**.

(Folytatás és vége.)

Hasonlóan érdekesek a mykénei ásatások eredményei, hol a sziklába függélyesen vájt sirban egy hulla leletett, melynek arczán a husizmok s a csontok egyes helyein a hus nyomai kétségtelenül megállapithatók s bizonyossá teszik, hogy a hulla nem égettetett meg. Ezzel szemben a sziklasir falai erős tüznek voltak kitéve és a hulla felett 4—5 cmnyi hamuréteg találtatott, mely a hullát elboritotta. Hasonló sirok találtattak Mykenén kivül még a naupliai és medini-i nekropolisokban (temetőkben). Ezen jelenség magyarázatát Stamatakis abban leli, hogy a hulla bizonyos mérvben conserváltatott s a sirba behelyezve, *in situ*, helyben tétetett ki a tüz hatásának. Többen a hullát elboritó hamut az elégetett áldozati állatok maradványainak tekintik, mely esetben ismét azon példákkal állunk szemközt, mely a hős korszakbeli szertartásokra emlékeztet.

Ezek szerint lényeges kelléke volt a hullaégetésnek az állati, emberi áldozat bemutatása. A hullaégetésben az részesülhetett, kit erre a közvélemény méltónak itélt. A gonosztevők, a foglyok, az állam ellen vétők sorsa az volt, hogy hulláikat a kutyák és keselyük tépték szét.

A hős hullája több napig közszemlére volt kitéve. Hektor 9 napig, Achilles 17 napig. Gyanitható, hogy ezen időre a hulla valamikép conserváltatott, a mint az az Ilias XIX. énekéből (38—39) is kitünik, hol Thetis istenasszony Patroklos orrába Nektárt és ambroziát fecskendez. Ez nem más, mint az egyptomi bebalzsamozási mód reminiscencziája. Azután felállittatik a máglya, a hullát reáhelyezik, arczát a leölt állatok zsirjával beboritják s a máglya körül felhalmoztatik az állat és emberáldozat. Hadakozás idején az elesett hős máglyáját a lemészárolt foglyok vére áztatta meg s hulláik emelték magasra.

Vad zaj és siránkozás közt (mert a görög férfi nem tartotta szégyenleni a sirást) gyujtatott meg a máglya s annak kialvása után a hős maradványai — a mennyire lehetett — kiszedettek és megőriztettek ugyan, de a halott emlékének (ha csak egy maréknyi földből is) emléket kellett állitani, mert ily emlék, vagy sir nélkül a holtnak lelke nem nyert bebocsáttatást az alvilágban s a Styx innenső partjain 300 évig kelle vesztegelnie.

Ha az ókori epika heroikus halálnemet akar jelezni, akkor hősét a máglyára lépteti. Ott mul ki Herakles, ott végzi életét a regebeli Dido.

Hogy mely időkig volt szokásban a görögöknél a halottégetés, arra nézve szoros határvonalat vonni nem lehet, de bizton tudjuk, hogy Darius idejében e szokás még általános volt, mert ez, mint Herodot feljegyzi, egykor azt kérdé a görögöktől, hogy mennyi pénzért ennék meg atyáikat. Ezek azt felelték, hogy semmiért sem tennék azt. Azután Darius tolmács által az indiabelieket kérdé, hogy menynyiért engednék atyáikat elégetni, mire azok felkiáltának, hogy beszéljen (a király) jámborul! Ez ellentét nyilvánvalóvá teszi, hogy a kalatiáknál (az indiaiak egy törzse) ép oly bevett szokás a halottat megenni, mint a helléneknél a hulla elégetése.

Későbbi időkből reánk maradt sirokban teljes csontvázakat lelünk. Nem akarunk uj dolgot mondani annak a kijelentésével, hogy ezen ujitás egyptomi behatás folyománya. A hellének (talán maga a nép is) minden kulturája a Nilusföldből indult ki; dogmáik, szertartásaik az eredeti formában nagyon magukon viselik az egyptomi jelleget. Nem lehetetlen, sőt valószinü, hogy idővel a temetkezés szertartásában is követték Egyptomot, hol a tüz szent lénynek tekintetik s hulla égetésre fel nem használható. Mily roppant megbotránkozást szült, midőn Kambyses Amasis király mumiáját megkorbácsoltatván, elégetni rendelé!

Valószinü, hogy a görögök is megelégedtek a conserválással, a bebalzsamozással, csakhogy ezt nem tudták oly tökéletesen megtanulni, sőt idővel teljesen elfelejtették.

Mert hogy a tüztelen eltemetés eszméje Egyptomból hozatott át, igazolják a szertartások egyes mozzanatai, különösen pedig az, hogy a felfedezett sirokban arany- és ércz álarczokat találunk, melyekkel Egyptomban a mumiákon, fel a 18. Dynastiából származó királyoknál is, találkozunk. Ezen álarczok szorosan a hulla arczára fekszenek s valószinüleg azt czélozzák, hogy a sir felfedezésénél a néző az elhunyt arczával lássa magát szemközt s a pusztulásnak induló arcz borzalmasságát elfedje. Mert itt, a fedett sirokban alig lehetett más értelme, mig a bepólyázott, hozzáférhető helyen felállitott mumiák, ha ily álarczczal voltak ellátva, azon illusiót kelthették, hogy magával az élővel érintkezünk. Ugy vélem, nyilvánvaló tehát, hogy az álarcz alkalmazása reávall a tüznélküli temetés egyptomi eredetére. Még későbbi időkben az álarcz elmarad s a helyett a koporsó azon helyén, mely alatt a fej nyugszik, egy táblácska illesztettik be, melyre az elhunyt arcza viasz festményben, néha müvészi tökéletességben, élethüen ábrázoltatik.

Hasonló leleményességgel jártak el az aethiopok. Ezek a hullát kiszáritották, vastag gypsréteggel vonták be, ezt megfelelően kifestették s az igy conservált hullát egy óriási üveghasábba eresztették bele. Üveg alatt a kvarczot, vagy talán konyhasót kell értenünk, melynek átlátszó anyagán keresztül az élők bármikor megtekinthették az elhunytat, kinek ruházata, arcza festéssel lehetőleg utánoztatott a gypsen.

Röviden felsoroltunk itt néhány

népet, kik a mult ezredekben a cultura magas fokára álltak, válogasson belőle a szives olvasó és mutassa ki, hogy ezek közt melyik állt hátrább a temetkezés kérdésében, mint Európa mai nemzetei és feleljen azon kérdésre, hogy a barbár, pogány népek tanusitottak-e oly végtelen, bünös könnyelmüséget, mint felvilágosodott századunk.

Ha a halottégetés eszméi egyszer nálunk is a törvényhozás közegeit fogják foglalkoztani, azok bizonyosan fognak találni utat és módot arra, hogy az ujitás folytán se a vallási érzület ne szenvedjen, se más tekintetek ne károsuljanak, mert hisz azon szertartásokat, melyeknek ma a hulla amugy is érzéketlen érdekeltje, a reformálás elrendelése után is akadálytalanul lehet eszközöltetni.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság" közlése. 1896. nov. hó 12-én.

Államadósság :

Magyar aranyjáradék 4%	— 122.—	122 50
„ vasuti beruházási köt. 4½%	122.25	123.25
„ koronajáradék 4%	— —	99.15 99.65
„ regále vált. köt. 4½%	— 100.—	101.—
Osztrák aranyjáradék 4%	— 122.25	122.75
Egységes államkötvény 4⅒%	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	136 50	137.50

Részvények :

Magyar hitelbank részvény	— 402.75	403.25
Osztrák hitelbank részvény	— 365.70	365.90
Magyaripar- és keresk. bank. r.	103.—	104.—

Sorsjegyek :

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	122.—	123.—
„ „ 3-os „	103.50	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.—	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.75	11.25
Osztrák „ „ —	17.60	18.—
Olasz „ „ —	11.30	11.80
Bazilika sorsjegy — — —	7.—	7.40
Jó-szív „ — — —	3.40	3.70

Pénznemek :

Cs. és kir. arany — — —	5.66	5.72
20 markás arany — — —	11.75	11.79
20 frankos arany — — —	9.52	9.55
1 Sovereigns — — —	11.98	12.02

Debreczeni piacz.

Nov. 10-diki hetivásár.

Gabonavásár.

Buza, piaczra hozatott 1890 kgr. I. rendü 7.30, II r. 7.20, III r. 7.—.

Rozs, piaczra hozatott 1780 kgr. I. rendü 6.—, II r. 5.90, III r. 5.80.

Kétszeres, piaczra hozatott 1750 kgr. I. rendü 6.30, II. r. 6.20, III r. 6.—

Árpa, piaczra hozatott 1710 kgr. I. rendü 4.20, II r. 4.15, III r. 4.10.

Zab, piaczra hozatott 1790 kgr. I. rendü 5.60, II r. 5.45, III r. 5.40.

Tengeri, piaczra hozatott 2860 kgr. ó-tengeri I. rendü 4.80, II. r. 4.75, III. r. 4.70. Uj tengeri I. r. 4.30, II. r. 4.25, III. r. 4.20.

Köles 5.—, 4.90, 4.80.
Köleskása 13.—, 12.50, 11.50.
Burgonya 2.00—1.80

Piaczi áruczikkek :

100 kilónként: Bab fehér 8— bab sárga 7.50 burgonya 2.00, só darabos 11.00, só darált 12.00, disznózsir 63 frt, széna I. rendü 3.00, II. r. 2.50, III. r. 2.00, szalma I. r. 60 frt. II. r. 40, szalonna sós 58—60 frt, szalonna sótlan frt, háj 54 frt, disznózsir 62—63 frt, szappan 18.50 frt, aszalt szilva 16—28 frt, borsó 16.50 frt, lencse 19.50 frt, rizs 18 frt, pirszén 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14.50

Kilonként: Árpakása 16 —, kr, aszaltszilva 18 kr., asztali dara 16 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 16 kr., szatmári 10 kr., bab fehér 10 kr., sárga 9 kr, disznó-zsir 64, czukor 48, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lencse szatmári 20 kr., szepességi 24 kr., liszt Nr. 1. 14 kr, Nr. 2. 13½ kr., Nr. 3. 13 kr., Nr. 4. 12½ kr., Nr. 5. 12 kr., Nr. 6. 11½ kr., olvasztott vaj 70 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 20 kr., szappan 24 kr., szalonna sós 64 kr., sótlan 60 kr., kávé 2 frt — kr.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 24 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lencse 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállitása 1.20 kr.

Husárak: Marhahus —, 40, 44, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bornyuhus 44—50 kr. Sertéshus 52, 56, 64 kr. Juhhus 32—34 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 40 kr, ellátás nélkül 70 kr. nő ellátással 30 kr, ellátás nélkül 60 kr. gyermek ellátással 20 kr, ellátás nélkül 40 kr.

Állatvásár.

Egy pár hizott ökör 200—350 frt tehén 100—200 frt, hizott tehén bornyával 120—240 frt, fejős tehén bornya nélkül 100—200 frt, meddő tehén 120—200 frt, I. r. jármos ökör 350—400 frt. II. r. jármos ökör 250 300 frt, III. r. jármos ökör 200—250 frt, tinó 120—160 frt, üsző 100—130 frt. rugott üsző bornyu 40—70 frt, ökörbornyu 40—70 frt. Egy pár anya birka —.—, egy pár magyar juh —.—, egy pár ürü birka —.—, egy db. bika 60—300, egy db. jó igás ló 50—300.

Ló felhajtatott 690 db., elkelt 365 db. Marha felhajtatott 1005 db., elkelt 610 db. Sertés felhajtatott —.— db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos —.— frt. Egy éves—másféléves —.—.— frt. Másféléves—kétéves —.—.— frt. Öreg sovány —.—.— fra Kövér kilója —.—.— kr. Uj szalonna 58—60 kr., Juh és birka felhajtatott —.— db. elkelt —.— db.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, november 11.

Buzát ma jól kináltak, a kereslet szorgos volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 50.000 mm. 5 kr magasabb áron.

Egyéb gabonanemüekben gyenge volt a forgalom változatlan árak mellett.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 400 mm. 80. kg. 8.25 frt. 200 mm. 80. kg. 8.15 frt. 300 mm. 80. kg. 8.25 frt. 100 mm. 80 kg. 8.25 frton.

Zab: 5.75—6.10.

Határidő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt s az árak emelkedtek, utóbb azonban kissé meglanyhult s az árak is engedtek jó forgalom mellett.

Hivatalos felmondások 1000 mm. árpa nov. 16-iki átvételre.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

		frt
Buza szept.-októberre	1896	—.—.—
„ máj.-juniusra	1896	8.10—13.
Rozs tavaszra	1896	6.91—.93
„ szept-.re	1896	—.—.—
Tengeri máj.—jun.-ra	1897	4.17—.19.—
Zab máj.—jun.	1896	6.01—6.03.
szept.—okt.	1896	0—
Repcze aug.—szept.	1896	11.60—11.70

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

			frt
Buza	1896. őszre		8.10—8.13
Rozs	1896	„	6.93—6.94
Tengeri	1896	aug.-szept.-re	6.——02.
Zab	1896	„	4.17—4.18
Repcze	1896	„	11.65—11.70

—

Sertéspiacz.

Budapest, november 11.

Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 54 krtól 55 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 54 krtól 55 krig. Fiatal könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 54 krtól 56 krig. *II. Magyar szedett:* Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól 45 krig. Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi nov, hó 9-ik napján volt készletben 6261 darab. 1896. évi november hó 10-ik napján felhajtatott 801 darab, 1896. nov. hó 10-ik napján elszállittatott 290 db. 1896. nov. hó 11-ik napjára maradt készletben 6066 db. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Debreczeni városi szinház.

Folyó szám 49. **Bérlet 36. sz.**

Csütörtökön 1896. november 12-én :

NAP és HOLD.

Nagy vig operette 3 felvonásban. Irták: Vanlos és Leterrier, forditották: Evva és Fáy. Zenéjét zerzé: Lecocq.

—

Holnap pénteken, november 13-án, bérletszünetben leszállitott helyárakkal:

Az aranyember.

Szinmü 4 felvonásban. Irta Jókai Mór.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Kenez Ákos.**

Nyilttér.

Hamisitott fekete selyem.

Égessünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből, és a hamisitás rögtön kidertil: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésénél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély barna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü szallonás lesz és könnyen torik) lassan továbbég (minthogy rostszállai a festanyagtól telitetten tovább izzanak) és sötét-barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamujat összenyomjuk, elporzik, a hamisitványé nem. — **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben,** házhoz szállitva postabér és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyhöz való egész végeket valódi selyemszöveteiből. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5

962—50—42

Üzlethelyiség változtatás.

Szendrő Sándor

zongora-készitő és hangoló,

zongora-termét

Csanak József ur **főpiacz-utczai 1828-ik számu** házában, Heiman és Halmágyi urak üzlete fölött lévő udvari emeleti helyiségbe **helyezte át.**

Egyuttal ajánlja a n. é. közönség b. figyelmébe legjobb gyártmányu zongoráit és pianinoit. 1009 3

228.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

őrleményeinek

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyülésen megállapitott s 1887. évi junius 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállitási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	15.40
B. „ „ apró szemü	14.60
0. Királyliszt	14.60
1. Lángliszt kivonat	14.20
2. Elsőrendü zsemlyeliszt	13.60
3. Zsemlyeliszt	13.—
4. Elsőrendü kenyérliszt	12.40
5. Közép kenyérliszt	11.80
6. Kenyérliszt	11.40
7. Barna kenyérliszt	9.80
8. Takarmányliszt	6.80
11. Finom korpa **zsákkal**	5.60
11. „ „ **zsák nélkül**	3.40
12. Durva korpa **zsákkal**	3.60
12. „ „ **zsák nélkül**	3.40
Csirke buza **zsák nélkül**	3.—

A zsákok sulytartalma teljsulyt tiszta sulynak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1896. nov. 12. 1016—2—1

Félszázad óta

kitünőnek ellismert

Arany érem Pécs 1888. **Dr. Sichulszky-féle** Erdem érem Temesvár 1880.

Arczkenőcs és mosdóviz.

Ezen készitmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhirök és bámulatos hatásuk képezik. Megbizható sikerrel használtatnak szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátlansága ellen. Egy nagy tégely ára **70 kr**, egy kis tégely **35 kr**. Egy nagy üveg mosdóviz **1 frt**, egy kis üveg **50 kr**. Hozzávaló Mandola-korpaszappan **25 kr**.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomitó és szépitő szer.

Kitünő hatással bir a bőr finomitása és szépségének előmozditására, valamint a pattanások s kiütések elüzésére. Egy üveg ára **1 frt 55 kr**.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsa és sárga szinben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arczra láthatatlanul tapadva, annak kellemes szint ad. Egy nagy doboz ára **80 kr**, egy kis doboz **50 kr**.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legegészségesebb fogpor a fogak tisztitására, odvasodásuk és büzödésük eltávolitása s megóvására, mely által egyuttal a foghusra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára **60 kr**.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toilletteszappan. A bőrt finommá és simává teszi, valamint előmozditja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára **40 kr**.

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetes szinének visszaállitására. Egy üveg ára **1 frt**.

Valódi minőségben kapható: **Molnár Lipót** gyógyszerésznél, mint készitőnél **Kassán**. — **Debreczenben**: **Tóth Béla** gyógyszertárában (Tisza-palota).

983—20—12

Arverési hirdetmény.

A debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank megkeresésére a folyó évi november hó 15-ére meghirdetett árverés elhalasztatott és a banknál 4006., 4128., 4173., 4278., 4390., 4412., 4435., 4480., 4367., 4261., 4387., 4460., 4481., 4298. és 4409. számok alatt elzálogositott, de lejáratkor ki nem váltott értékpapirok, arany- és ezüstnemüek **1896. évi november hó 16-án d. u. ½3 órakar** a Banknak Piacz-utcza 1829. sorszám alatti üzleti helyiségében közbejöttömmel megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Vevő köteles készpénzzel azonnal fizetni.

Kelt Debreczenben, 1896. november hó 10-én.

Paksy Imre,
kir. közjegyző

1015—1—1

Nincs többé szükség vegyi festészetre.

Mindenki otthon festhet minden szinben és árnyalatban ruhát és fehérnemüt

TIZ PERCZ ALATT.

Korszakalkotó találmány 500% megtakaritással.

MAYPOLE SOAP

angol festő szappan.

Legujabb találmány házi festésre. Fest minden szinben és árnyalatban.

Tizenöt percz alatt mindenki egy kevés forró vizzel és ezzel az angol *festő szappannal ruhát, bluzt, függönyt, zsebkendőt, selyem és czérna kesztyüt, inget, harisnyát, gallért, selyem szöveteket, szalagot, csipkét, atlaszt bársonyt, strucz-tollat, háncskalapokat* stb. megfesthet. *A festés szintartó és el nem fakul! Minden ruhát ujjá és modernné varázsol. Méregmentes és a szövetet nem rontja. Egy darab 40 kr. (Fekete 50 kr.)* s ezzel egy női blouse megfesthető. Minden darabhoz használati utasitás van mellékelve.

Szabadalmazott az egész világon!

Vezérképv. Ausztria-Magyarország, Balkán államok, Görög- és Törökországban.

BÉCSBEN Mariahilferstrasse **105.**

DEBRECZENBEN kapható: **Szentkirályi Tivadarnál.** 1004—5—3

Szőnyegek,

csipke- és szövet-

függönyök,

ágy- és asztalteritők,

butorszövetek, viaszos vásznak

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél, Debreczen, Rózsatér.

972—0—80

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

a torok és lélegzési szervek

minden zavarainál

melegen ajánljuk

EGGER

kitünő hatásu

mellpasztilláit.

Kaphatók **25** és **50** kros eredeti dobozokban, minden gyógyszertárban és nevesebb gyógy füszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár

EGGER A. FIAI

Nádor-gyógyszertára, **Budapest, Váczi körut 17.**

976—80—5

LÁM SÁNDOR

DEBRECZEN, Hatvan- és Piacz-utcza sarok.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **az őszi idény beáltával** raktáromat

Salon-, függő-, asztali-, iró- és falilámpákkal

dusan felszereltem és azokat meglepően **olcsó árakon** árusitom.

Egyidejüleg a tisztelt vevőimnek szives tudomására hozom, hogy az utóbbi időben egyes czégek által házalásszerüleg üzött petroleum elárusitásával én ily módon ez időszerint sem foglalkozom, hanem **a már évek hosszu során át elismert legjobb minőségü**

csillár-petroleumomat

kizárólag csak megrendelésre szállitom házhoz.

A szállitás saját **5** és **10 literes bábogedényemben** történik, — kisebb mennyiségben pedig üzlethelyiségben a legolcsóbb napi árak mellett mindenkor kapható.

983—5—4

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.